

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ”
(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено професором кафедри цивільно-правових дисциплін
Р. Б. Прилуцьким, старшим викладачем кафедри цивільно-правових
дисциплін *Г. О. Радченко*

Затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(протокол № 10 від 21. 05. 08)

Схвалено Вченою Радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Прилуцький Р. Б., Радченко Г. О. Навчальна програма дисципліни “Пра-
во інтелектуальної власності” (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: ДП «Вид-
дім «Персонал», 2009. – 23 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план,
зміст дисципліни “Право інтелектуальної власності”, вказівки до виконання
контрольної роботи, питання для самоконтролю та список літератури.

- © Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму дисципліни “Право інтелектуальної власності” розроблено з урахуванням вимог класифікаційної характеристики зі спеціальності “Правознавство”, вона ґрунтується на Цивільному і Господарському кодексах України, інших нормативно-правових актах, а також на міжнародному законодавстві, що регулює правовідносини, пов’язані з інтелектуальною діяльністю.

Мета дисципліни — глибоке засвоєння знань щодо правового регулювання відносин, які мають місце під час виникнення, використання, регулювання та охорони об’єктів інтелектуальної власності.

Завдання дисципліни — формування у студентів спеціальних знань щодо загальних положень права інтелектуальної власності, її видів та змісту, поняття об’єктів і суб’єктів права інтелектуальної власності, підстав виникнення, умов і порядку використання її результатів, правового регулювання з урахуванням положень міжнародно-правового захисту.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати: науково-теоретичні та практичні положення про право інтелектуальної власності, особливості правового регулювання, основні міжнародно-правові акти, норми Цивільного і Господарського кодексів України, закони та інші нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності, порядок їх застосування, закріплення та правовий захист майнових і немайнових прав на об’єкти права інтелектуальної власності, спеціальну науково-методичну та іншу юридичну літературу;

уміти: правильно визначати види, об’єкти і суб’єкти права інтелектуальної власності, забезпечувати юридичне оформлення відповідних прав, тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти, судову практику з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних відносинах, що виникають у процесі використання інтелектуальної власності, та її захисту.

Предметним орієнтиром при вивченні дисципліни “Право інтелектуальної власності” є тематичний план, складений у відповідності зі змістовними модулями. Обсяг необхідного програмного матеріалу визначено у розділі “Зміст дисципліни”. Для полегшення навчання та підвищення його ефективності необхідно, крім переліку основних науково-теоретичних і практичних джерел зі списку літератури, додатково використовувати Методичні матеріали щодо забезпечення

самостійної роботи студентів з дисципліни “Право інтелектуальної власності”. Перелік нормативно-правових актів міститься в Робочій навчальній програмі дисципліни “Право інтелектуальної власності”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Загальні положення права інтелектуальної власності
1	Поняття права інтелектуальної власності
2	Джерела права інтелектуальної власності
3	Суб'єкти права інтелектуальної власності
4	Об'єкти права інтелектуальної власності
5	Захист та охорона права інтелектуальної власності
	Змістовий модуль II. Форми інтелектуальної власності
6	Авторське право
7	Суміжні права
8	Право промислової власності
9	Інші форми інтелектуальної власності
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ”

Змістовий модуль I. Загальні положення права інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності

Історія становлення та розвитку правової охорони результатів інтелектуальної власності. Загальна характеристика основних теорій у сфері права інтелектуальної власності.

Поняття та зміст права інтелектуальної власності. Поняття творчої діяльності та її результатів. Право інтелектуальної власності в

об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Співвідношення понять інтелектуальна власність та власність. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Види права інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Результати творчої діяльності як об'єкти правовідносин у сфері інтелектуальної власності. Інші результати діяльності як об'єкти права інтелектуальної власності. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням. Використання об'єкта права інтелектуальної власності. Передання майнових прав інтелектуальної власності. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам.

Строк чинності прав інтелектуальної власності

Література [4–5; 6; 15; 19–28; 30; 31; 33;
35; 36; 38; 40; 43]

Тема 2. Джерела права інтелектуальної власності

Джерела права інтелектуальної власності та їх систематизація.

Нормативно-правові акти як джерела права інтелектуальної власності. Конституція України як основне джерело права інтелектуальної власності. Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України як джерела права інтелектуальної власності. Закони України як джерела права інтелектуальної власності.

Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел права інтелектуальної власності. Міжнародно-правові акти у сфері інтелектуальної власності: поняття, види та загальна характеристика. Угода ТРІПС: загальна характеристика.

Література [4–6; 15; 19–28; 30; 31; 33]

Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності

Суб'єкти права інтелектуальної власності. Творець. Автор як суб'єкт права інтелектуальної власності. Визначення авторства. Поняття співавторства та його види. Особисті немайнові та майнові права автора: поняття, ознаки та види. Охорона прав автора.

Володільці прав інтелектуальної власності. Набуття прав володіння та їх охорона. Правове становище роботодавців як суб'єктів права інтелектуальної власності.

Правонаступництво та спадкоємство прав інтелектуальної власності. Держава як володілець прав інтелектуальної власності. Вільні користувачі прав інтелектуальної власності.

Правове положення патентознавців.

Література [4; 5; 13; 19–28; 31; 33]

Тема 4. Об'єкти права інтелектуальної власності

Поняття, ознаки та зміст об'єктів права інтелектуальної власності. Літературні та художні твори як об'єкти права інтелектуальної власності. Комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), компонування (топографії) інтегральних мікросхем як об'єкти права інтелектуальної власності. Загальна характеристика виконання як об'єкта права інтелектуальної власності. Фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення як об'єкти права інтелектуальної власності. Характеристика наукових відкриттів. Правове регулювання винаходів, корисних моделей, промислових зразків та раціоналізаторських пропозицій. Сорти рослин та породи тварин як об'єкти права інтелектуальної власності. Правове регулювання комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок, географічних зазначень та комерційної таємниці.

Способи використання об'єктів права інтелектуальної власності.

Література [4; 5; 14–16; 19–22; 24–28; 31; 33]

Тема 5. Захист та охорона права інтелектуальної власності

Порушення права інтелектуальної власності та його наслідки. Поняття правового захисту інтелектуальної власності. Форми захисту прав інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності судом. Суб'єкти звернення за захистом інтелектуальної власності. Процесуальні гарантії захисту прав інтелектуальної власності. Судова практика захисту прав інтелектуальної власності. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

Позасудові форми захисту прав інтелектуальної власності.

Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності. Державний контроль у сфері інтелектуальної власності. Повноваження державних органів у сфері інтелектуальної власності. Охорона прав інтелектуальної власності нормами адміністративного та кримінального права.

Література [4–8; 13–16; 19–28; 31; 33; 38; 44; 46]

Змістовий модуль II. Форми інтелектуальної власності

Тема 6. Авторське право

Поняття та ознаки авторського права. Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Загальна характеристика джерел авторського права.

Об'єкти авторського права. Літературні та художні твори, комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових є результатом інтелектуальної діяльності, інші твори. Твори, які не є об'єктами авторського права. Авторське право та право власності на носій авторських прав. Майнові та особисті немайнові права автора. Майнові права володільця. Виникнення авторського права.

Суб'єкти авторського права. Співавторство.

Право слідування та строки охорони авторських прав. Перехід, передача авторського права. Охорона авторським правом творів, розміщених в Інтернеті. Види та зміст авторських прав в Інтернеті. Охороноздатність за авторським правом матеріалів, розміщених у мережі Інтернет.

Використання твору. Опублікування твору (випуск твору у світ). Використання твору за згодою автора. Випадки правомірного використання твору без згоди автора. Право автора на частку від суми продажу оригіналу твору. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір. Правові наслідки закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

Поняття та ознаки авторського ліцензійного договору. Загальна характеристика окремих видів авторських ліцензійних договорів. Міжнародна торгівля ліцензіями. Поняття, ознаки, зміст, порядок укладання та виконання договорів на створення, видання, розповсюдження та використання об'єктів авторського права. Відповідальність сторін за неналежне виконання чи невиконання авторських договорів.

Поняття та способи охорони авторських прав. Загальна характеристика способів захисту авторських прав. Порядок захисту авторських прав. Захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет.

Література [2; 4–7; 11; 14; 15; 17; 19–21; 26–33; 35; 39; 40–44]

Тема 7. Суміжні права

Поняття та ознаки суміжних прав. Види суміжних прав. Об'єкти суміжних прав – виконання, фонограми, відеограми, програми (передачі) організацій мовлення.

Суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав.

Майнові права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав.

Використання виконання, фонограми, відеограми та передачі (програми) організації мовлення. Строки чинності суміжних майнових прав. Реалізація суміжних прав.

Поняття та засоби охорони суміжних прав. Загальна характеристика способів захисту суміжних прав. Порядок захисту суміжних прав.

Література [2; 6; 15; 19–21; 26–28; 30; 31; 33; 35; 39; 44; 45]

Тема 8. Право промислової власності

Поняття та ознаки права промислової власності. Джерела права промислової власності та їх загальна характеристика. Правові засади державного регулювання промислової власності в Україні. Набуття та зміст права промислової власності.

Поняття та ознаки винаходу як об'єкта права промислової власності. Суб'єкти винахідницьких правовідносин, їх права та обов'язки. Підстави виникнення, зміни та припинення винахідницьких правовідносин. Види винаходів. Придатність винаходу для набуття права інтелектуальної власності на нього. Формула винаходу та її правове значення. Порядок отримання патенту на винахід.

Поняття та ознаки корисної моделі як об'єкта права інтелектуальної власності. Пріоритет винаходу (корисної моделі). Умови патентоспроможності винаходу та корисної моделі. Придатність корисної моделі для набуття права інтелектуальної власності на неї. Майнові права інтелектуальної власності на корисну модель.

Поняття та ознаки промислового зразка як об'єкта права інтелектуальної власності. Придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього. Майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок.

Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Захист права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок.

Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції. Міжнародно-правова регламентація захисту від недобросовісної конкуренції. Загальна характеристика законодавства України, що закріплює захист від недобросовісної конкуренції. Види захисту від недобросовісної конкуренції. Правова характеристика недобросовісної реклами, демпінгу, промислового шпигунства та підкупу покупців конкурента. Система органів управління в сфері захисту від недобросовісної конкуренції. Захист від недобросовісної конкуренції.

Література [1; 3–7; 9; 11; 12; 15; 18–21; 26–28; 30; 31; 33–35; 37; 41]

Тема 9. Інші форми інтелектуальної власності

Поняття та ознаки компонування інтегральної мікросхеми. Законодавство в сфері права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Придатність компонування інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Визнання прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми недійсними. Право попереднього користувача на компонування інтегральної мікросхеми. Захист права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Охорона репрографії. Аудіо – і відеозаписи. Супутники: типи супутників. Поширення через кабель.

Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Загальна характеристика законодавчих актів у сфері права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Права суб'єктів права

інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Захист права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Правова охорона селекційних досягнень. Поняття сорту рослин та породи тварин. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені патентом. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Порядок та умови патентування сортів рослин та порід тварин. Правова охорона селекційних досягнень у деяких зарубіжних країнах.

Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників. Поняття та ознаки товарного знака. Комерційні найменування та їх види. Роль і функції товарних знаків у суспільному виробництві. Загальна характеристика законодавчих актів про знаки на товари та послуги. Види знаків і вимоги, яким вони повинні відповідати, щоб набути правової охорони. Зміст права власності на товарний знак. Особливості дії права на знак. Міжнародно-правовий захист від комерційних підробок. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Література [4–7; 9; 10; 15; 19–21; 26–28; 30; 31; 33–35; 37]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається із теоретичного завдання (два питання) та задачі. Теоретичне завдання необхідно виконати у письмовій рефератній формі шляхом викладення повних та обґрунтованих відповідей на поставлені питання з посиланням на нормативно-правові акти і науково-теоретичні джерела. Посилання необхідно робити у квадратних дужках, вказуючи відповідний номер джерела за списком використаної літератури та номер сторінки. Необхідно проаналізувати Конституцію України, Цивільний кодекс України, за необхідності інші кодекси, закони та підзаконні нормативні акти, що регулюють досліджуване питання, навчальну та наукову літературу, наявну судову практику з тим, щоб висвітлити поняття, особливості правового регулювання відносин, інститути, що стосуються теми, наявні суперечності, складнощі застосування правових норм чи не-

врегульованість певних питань, науково-теоретичні погляди, позиції і т. ін.

Вирішення задачі повинне ґрунтуватися на відповідних положеннях нормативно-правових актів, розкривати всі спірні аспекти і містити повні відповіді на додаткові питання.

У кінці роботи наводиться “Список використаної літератури”, де вказуються нормативно-правові акти та науково-теоретичні і навчально-методичні джерела, на які студент посилається у роботі. Список складається з наведенням повної назви нормативно-правового акта, автора (авторів) підручника, монографії, статті тощо.

Титульний лист оформлюється відповідно до методичних вказівок щодо оформлення контрольних робіт. Студент повинен підписати роботу, зазначивши дату її виконання, і у встановлений строк подати на перевірку.

Завдання для контрольних робіт складено у дев'яти варіантах. Варіант вибирається за останньою цифрою номера залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра залікової книжки “1”, то студент повинен виконувати перший варіант контрольної роботи і т. д.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

1. Поняття та загальна характеристика права інтелектуальної власності.
2. Правова охорона винаходів.

Задача.

Декілька авторів створили малюнки, які згодом було використано ТОВ “Ліра” при виробництві чайних сервізів. Автори вимагали від ТОВ “Ліра” укладення договору на використання їх малюнків, посилаючись на те, що на всі твори, зокрема й виконані в порядку службового завдання, авторське право належить самим авторам.

ТОВ “Ліра” відмовилося задовольнити таку вимогу, оскільки в трудовому договорі зазначено, що право на використання всіх творчих результатів інтелектуальної власності працівників належить саме підприємству. Більше того, товариство вважає, що створено промислові зразки, а не твори, що охороняються авторським правом.

Вирішити спір.

Варіант 2

1. Джерела права інтелектуальної власності.
2. Корисна модель як об'єкт права інтелектуальної власності.

Задача.

Радіостанція “Лотос” у рубриці “Останні новини науки та техніки” передала в ефір опубліковану в журналі статтю Іванова М. “Результати дослідження дна континентального шельфу України”. Іванов М. поставив до радіостанції вимогу про сплату винагороди. Її було відхилено, керуючись тим, що згідно з авторським законодавством усі опубліковані наукові статті можуть транслюватися в ефірі без згоди автора та без сплати йому винагороди.

В яких випадках чинне законодавство в сфері авторського права допускає використання творів науки без згоди автора та сплати йому винагороди?

Варіант 3

1. Об'єкти суміжних прав та їх загальна характеристика.
2. Винахід як об'єкт права інтелектуальної власності.

Задача.

Громадянин К. зробив тюнінг своєї машини, серед елементів якого було відтворення на бампері та дверцятах автомобіля картини художника Васько. Яюсь, гуляючи вулицями міста, художник побачив автомобіль громадянина К. і вирішив, що його права порушено, а тому звернувся за консультацією до юриста.

Які роз'яснення може отримати художник?

Варіант 4

1. Міжнародно-правові акти у сфері інтелектуальної власності.
2. Рационалізаторська пропозиція як об'єкт права інтелектуальної власності.

Задача.

Місцевий конструктор-самоучка Вайцех В., облаштовуючи свою кухню, змінив зовнішні панелі холодильника “Днепр”, чим зробив його самобутнім (індивідуальним). З часом його фото з'явилося в журналі “Домашній затишок” із статтею про те, як гарно можуть виглядати серійні речі за незначних змін. Власник підприємства-виробника холодильника “Днепр”, побачивши статтю в журналі, вирішив,

що Вайцех В. порушив його права як власника авторського свідоцтва на промисловий зразок та звернувся за роз'ясненнями до юриста.

Які роз'яснення може отримати власник підприємства-виробника холодильника “Днепр”?

Варіант 5

1. Теорії права інтелектуальної власності.
2. Види ліцензійних договорів та їх загальна характеристика.

Задача.

Магазин “Деврож” у рекламі (тривалістю в 30 секунд) себе та своєї продукції на телебаченні та радіомовленні для музичного супроводу реклами використовував частини сучасних популярних творів. Автор одного з них вирішив, що рекламодавець порушує його авторські права та звернувся за роз'ясненнями до юриста.

Які роз'яснення може отримати автор музичного твору?

Варіант 6

1. Авторське право: поняття та загальна характеристика.
2. Товарний знак як об'єкт права інтелектуальної власності.

Задача.

Швейне підприємство “Zimaletto” підготувало літню колекцію одягу на конкурс та вирішило отримати охоронні документи на оригінальні елементи одягу, які втілились як у його зовнішньому вигляді, так і в технології крою.

Який правовий режим охорони на свої екземпляри одягу може отримати швейне підприємство “Zimaletto” та які охоронні документи?

Варіант 7

1. Правовий захист права інтелектуальної власності.
2. Сорти рослин і породи тварин як об'єкти права інтелектуальної власності.

Задача.

Виробник (ЗАТ) мінеральних вод “Кришталеве дзеркало” видобуває та розливає мінеральну воду, яка надходить до торговельної мережі. ЗАТ має відповідні документи на видобуток, зареєстровану торговельну марку “Кришталеве дзеркало”, що збігається з назвою географічного місця, де знаходиться скважина. Проте з технічних причин виробник не може повністю відкачувати необхідну кількість мінеральної води. Тому кілька ТОВ у встановленому законодавством

порядку отримали дозвіл на довідкачування мінеральної води із скважини і почали її продавати, а на пляшках вказували назву “Кришталеве дзеркало” (за місцем видобутку).

Чи порушують своїми діями ТОВ права ЗАТ? Яким чином повинні бути врегульовані відносини між ЗАТ та ТОВ?

Варіант 8

1. Суміжні права: поняття та загальна характеристика.
2. Юридична відповідальність за порушення законодавства в сфері інтелектуальної власності.

Задача.

Кінолог-дресирувальник Зацепя розробив унікальну методику дресирування службових собак, які здобували призові місця на виставках і змаганнях. Згодом Зацепя вирішив отримати охоронний документ і на касетах і CD дисках реалізовувати записи своїх уроків. За допомогою він звернувся до юриста.

Чи можна отримати охоронний документ на методи? Який правовий режим охорони записів уроків дресирувальника на матеріальних носіях?

Варіант 9

1. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
2. Право промислової власності: поняття та загальна характеристика.

Задача.

Матьора М. написав дванадцять пісень для музичного альбому. Відповідно до укладеної ним усної угоди із студією звукозапису остання виробила 4 тисячі CD-дисків із цими піснями, за що Матьора сплатив студії 20 000 грн. Крім того, власник студії заявив, що продаж дисків і наступні їх випуски Матьора має здійснювати тільки через студію.

Через кілька місяців Матьора почув в одній із радіопередач виконання однієї із своїх пісень, розміщених на диску. Він звернувся до радіо з приводу гонорару за використання його твору. Там йому пояснили, що диск із піснями і дозвіл на його використання в ефірі редакція радіо отримала від студії звукозапису, яка таким чином намагалась зробити рекламу пісням Матьори.

Чи обґрунтовані вимоги студії звукозапису? Які права виникли у Матьори і студії у зв'язку з виробництвом дисків? Хто має право на

реалізацію дисків, використання пісень, розміщених на них, і на надання права на їх використання (виконання)? Чи повинне радіо виплатити Матворі гонорар? Яка форма оформлення права на продаж дисків та виконання пісень може бути використана у даному випадку?

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Історія становлення та розвитку правової охорони результатів інтелектуальної власності в Україні та світі.
2. Загальна характеристика основних теорій у сфері права інтелектуальної власності.
3. Поняття та зміст права інтелектуальної власності.
4. Поняття та види прав інтелектуальної власності.
5. Право інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні.
6. Результати творчої діяльності як об'єкти правовідносин у сфері інтелектуальної власності.
7. Джерела права інтелектуальної власності.
8. Нормативно-правові акти як джерела права інтелектуальної власності
9. Види джерел права інтелектуальної власності.
10. Обмеження права інтелектуальної власності.
11. Загальна характеристика міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.
12. Первинні та вторинні суб'єкти авторського права.
13. Поняття "співавторство" та його види.
14. Нероздільне співавторство.
15. Категорія "автор" (творець) у праві інтелектуальної власності.
16. Особисті немайнові та майнові права автора: поняття, ознаки та види.
17. Набуття авторського права на твір.
18. Охорона прав автора.
19. Винахід і права на нього.
20. Відповідальність за порушення авторських прав.
21. Правове становище роботодавців як суб'єктів права інтелектуальної власності. Держава як володілець прав інтелектуальної власності.
22. Взаємовідносини автора і користувача, автора і суспільства.
23. Майнові права автора твору.

24. Організації колективного управління майновими правами авторів.
25. Передача майнових авторських прав іншій фізичній чи юридичній особі.
26. Особисті немайнові права автора.
27. Поняття, ознаки та сутність об'єктів права інтелектуальної власності.
28. Ознаки охороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності.
29. Літературні та художні твори як об'єкти права інтелектуальної власності: загальна характеристика.
30. Комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), компонування (топографії) інтегральних мікросхем як об'єкти права інтелектуальної власності.
31. Загальна характеристика виконання як об'єкта права інтелектуальної власності.
32. Фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення як об'єкти права інтелектуальної власності.
33. Характеристика наукових відкриттів.
34. Правове регулювання винаходів, корисних моделей, промислових зразків та раціоналізаторських пропозицій.
35. Науково-технічний прогрес як основа інтелектуальної власності.
36. Комерційна таємниця і права на неї.
37. Контрафактна продукція і плагіат.
38. Корисна модель і права на неї.
39. Сорти рослин та породи тварин як об'єкти права інтелектуальної власності.
40. Правове регулювання комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок, географічних зазначень та комерційної таємниці.
41. Способи використання об'єкта права інтелектуальної власності.
42. Поняття правового захисту інтелектуальної власності.
43. Форми захисту прав інтелектуальної власності: судові та позасудові.
44. Суб'єкти звернення за захистом інтелектуальної власності.
45. Охорона прав інтелектуальної власності в адміністративному та кримінальному праві.

46. Процесуальні гарантії захисту прав інтелектуальної власності.
47. Судовий захист права інтелектуальної власності.
48. Адміністративно-правові засоби захисту авторського права.
49. Система органів державної охорони інтелектуальної власності.
50. Завдання Державного департаменту інтелектуальної власності.
51. Загальні уявлення про авторське право і суміжні права
52. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.
53. Охороноздатність (за авторським правом) матеріалів, розміщених у мережі Інтернет.
54. Охорона авторським правом творів, розміщених в Інтернеті. Види та зміст авторських прав в Інтернеті.
55. Поняття та ознаки авторського ліцензійного договору.
56. Загальна характеристика видів авторських ліцензійних договорів.
57. Поняття, ознаки, зміст, порядок укладання та виконання договорів на створення, видання, розповсюдження та використання об'єктів авторського права.
58. Відповідальність сторін за неналежне виконання чи невиконання авторських договорів.
59. Поняття та ознаки суміжних прав.
60. Поняття та загальна характеристика промислової власності.
61. Правові засади державного регулювання промислової власності в Україні.
62. Об'єкти промислової власності: поняття, види та загальна характеристика.
63. Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції.
64. Міжнародно-правова регламентація захисту від недобросовісної конкуренції.
65. Загальна характеристика законодавства України, що закріплює захист від недобросовісної конкуренції.
66. Види захисту від недобросовісної конкуренції.
67. Правова характеристика недобросовісної реклами, демпінгу, промислового шпигунства та підкупу покушців конкурента.
68. Система органів управління в сфері захисту від недобросовісної конкуренції.
69. Охорона репрографії.

70. Аудіо– і відеозаписи.
71. Супутники: типи супутників.
72. Поширення через кабель.
73. Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників.
74. Поняття та ознаки товарного знака.
75. Комерційні найменування та їх види.
76. Роль і функції товарних знаків у суспільному виробництві.
77. Загальна характеристика законодавчих актів про знаки на товари та послуги.
78. Види знаків і вимоги, яким вони повинні відповідати, щоб набути правової охорони.
79. Зміст права власності на товарний знак.
80. Міжнародно-правовий захист від комерційних підробок.
81. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
82. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
83. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
84. Охоронні документи в праві інтелектуальної власності.
85. Патентне право: поняття і предмет.
86. Порядок державної реєстрації авторського права.
87. Права інтелектуальної власності на твір, створений за замовленням.
88. Публічне виконання творів у авторському праві.
89. Реєстрація авторського права на твір.
90. Реєстрація об'єкта промислової власності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Андрощук Г. К, Работягова Л. І.* Патентне право: правова охорона винаходів: Навч. посіб. — К.: МАУП, 1999.
2. *Афанас'єва К. О.* Авторське право: Практич. посіб. — К.: Атака, 2006. — 224 с.
3. *Галантич М. К.* Промислова власність: правові засоби охорони та захисту. — К.: Акад. правових наук України. НДІ приватного права та підприємництва, 2003. — 256 с.
4. *Дахно І. І.* Право інтелектуальної власності: Навч. посіб.: 2-е вид., переробл. і допов. — К.: ЦНЛ, 2006. — 278 с.

5. *Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В.* Право інтелектуальної власності: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — 511 с.
6. *Захист* прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування: Практ. посіб. — К., 2007. — 448 с.
7. *Інтелектуальна* власність: теорія і практика інноваційної діяльності: Підручник / М. В. Вачевський, В. Г. Кремень, В. М. Мадзігон та ін. — К.: Професіонал, 2005. — 448 с.
8. *Кириченко І. А.* Судова експертиза: охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності: Навч. посіб. — К.: ЗАТ “Ін-т. інтелект. власності”, 2003. — 144 с.
9. *Кохановська О.* Цивільно-правові аспекти реалізації інформаційних прав та виконання інформаційних обов'язків // *Право України.* — 2005. — № 4. — С. 88–91.
10. *Кохановська О.* Теоретичні проблеми захисту інформаційних праввідносин цивільним правом // *Підприємництво, госп-во і право.* — 2004. — № 7. — С. 3–6.
11. *Макода В. Є.* Правова охорона промислових зразків в Україні. — К., 2000. — 172 с.
12. *Мельник О. М.* Правова охорона знаків для товарів і послуг в Україні: цивільно-правовий аспект. — Ірпінь, 2001. — 135 с.
13. *Мельник О. М.* Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. — Харків, 2002. — 362 с.
14. *Мельник О.* Авторське бачення перспектив розвитку охорони майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності // *Підприємництво, госп-во і право.* — 2003. — № 4. — С. 57–60.
15. *Основи* правової охорони інтелектуальної власності в Україні / О. А. Підпригора, О. Д. Святоцький (заг. ред.) — К.: ІнЮре, 2003. — 236 с.
16. *Оценка* интеллектуальной собственности: Учеб. пособие / Под ред. С. А. Смирнова. — М.: Финансы и статистика, 2003. — 352 с.
17. *Пастухов О. М.* Авторське право в Інтернеті. — К.: Школа, 2004. — 144 с.
18. *Петренко О. Б.* Правова кваліфікація дій, що визнаються порушенням прав на винаходи, корисні моделі та промислові зразки // *Вісн. господ. судочинства.* — 2004. — № 3. — С. 235–242.
19. *Право* інтелектуальної власності / О. А. Підпригора, О. Д. Святоцький — 2-ге вид. — К.: ІнЮре, 2004. — С. 670.

20. *Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України* / За ред. Ю. М. Капіци; Кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К.: Слово, 2006. — 1104 с.
21. *Право інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України* / За заг. ред. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В. О. Жарова. — К.: Парламент. вид-во, 2006. — 432 с.
22. *Харитонов Є. О., Старцев О. В.* Цивільне право України: Підручник. — 2-ге вид. переробл. і допов. — К.: Істина, 2007. — 816 с.
23. *Цибульов П. М., Чеботарьов В. П., Зінов В. Г., Суніні Ю.* Управління інтелектуальною власністю: Монографія. — К., 2005. — 448 с.
24. *Цивільне право України: Підручник: У 2 т.* — Т. 1 / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, І. В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасиво-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — 480 с.
25. *Цивільне право України: Підручник: У 2 кн.* / О. В. Дзера, Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — 2-е вид., допов. і переробл. — К.: Юрінком Інтер, 2005. — Кн. 1. — 736 с.
26. *Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т.* — 3-є вид., переробл. і допов. / За ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — Т. 1. — 832 с.
27. *Цивільний Кодекс України: науково-практичний коментар: У 2 ч.* / За заг. ред. Я. М. Шевченко. — К.: ІнЮре, 2004. — Ч. 1. — 692 с.
28. *Ярема А. Г., Карабань В. Я., Кривенко В. В., Романь В. Г.* Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України. — К.: АСК, 2004. — Т. II: Право інтелектуальної власності. Зобов'язальне право. — 624 с.

Додаткова

29. *Антимонов Б. С., Флейшиц Е. А.* Авторское право. — М.: Госюриздат, 1957. — 279 с.
30. *Бромберг Г. В.* Интеллектуальная собственность. Основной курс: Учеб. пособие. — М.: Приор-издат, 2004. — 464 с.

31. *Варфоломеева Ю. А.* Интеллектуальная собственность в условиях инновационного развития: Монография. — М.: Ось-89, 2006. — 144 с.
32. *Владимирова В. И., Сушков А. Ю.* Интернет и проблемы авторского права // Право и образование. — 2000. — № 1. — С. 94–98.
33. *Гришаев С. П.* Интеллектуальная собственность: Учеб. пособие. — М.: Юрист, 2004. — 238 с.
34. *Демченко Т. С.* Охорона товарних знаків (порівняльно-правовий аналіз): Монографія. — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. — 184 с.
35. *Дрішлюк А. І.* Агентський договір: цивільно-правовий аспект: Автореф. ... канд. юр. наук. — Одеса, 2003.
36. *Інтеллектуальна власність в Україні: проблеми теорії та практики:* Зб. наук. ст. / Ю. С. Шемшученко, Ю. Л. Бошицький (заг. ред.). — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. — 424 с.
37. *Идрис К.* Интеллектуальная собственность — мощный инструмент экономического роста. — М.: Всемирная Орг. Интеллект. Собственности, 2005. — 450 с.
38. *Кашинцева О. Ю.* Правова охорона знаків для товарів і послуг в Україні. / Автореф. ... канд. юрид. наук. — К., 2000. — 20 с.
39. *Крайнев П.* Інтеллектуальна економіка. Управління промисловою власністю. — К.: ІнЮре, 2004. — 448 с.
40. *Ланцик Д.* Авторское право и смежные права: Пер. с фран. — М.: Ладомир; Изд-во ЮНЕСКО, 2002. — 788 с.
41. *Линет Оуэн.* Приобретение и продажа авторских прав на литературные произведения. — М.: Статут, 2000. — 215 с.
42. *Минков А.* Международная охрана интеллектуальной собственности. — СПб.: ПИТЕР, 2001. — 719 с.
43. *Пастухов О. М.* Авторське право в Інтернеті. — К.: Школа, 2004. — 144 с.
44. *Победоносцев К. П.* Курс гражданского права. — Ч. I.: Вотчинные права. — М.: Статут, 2002. — 800 с.
45. *Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони:* Зб. наук. ст. / Під ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. — 548 с.

46. *Селіванов М. В.* Захист права на комп'ютерні програми (авторсько-правовий аспект): Дис. ... канд. юрид. наук. — Харків, 2002.
47. *Шершеневич Г. Ф.* Авторское право на литературные произведения. — Казань, 1891. — 313 с.
48. *Шишка Р. Б.* Охорона права інтелектуальної власності (авторсько-правовий аспект): Монографія. — Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. — 368 с.
49. *Яркіна Н. Є.* Суміжні права в авторському праві: Автореф. ... канд. юрид. наук. — Харків, 2000.
50. *Штефан О. О.* Позовне провадження у справах з авторських і суміжних правовідносин у цивільному судочинстві України: Монографія. — К.: НДІ приватного права і підприємництва, 2003. — 236 с.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Право інтелектуальної власності”	4
Зміст дисципліни “Право інтелектуальної власності”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	10
Варіанти контрольної роботи	11
Питання для самоконтролю.....	15
Список літератури.....	18

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп'ютерне верстання *О. А. Варваріна*

Зам. № ВКЦ-4196

Формат 60 84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Тираж 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*